

مصدق آزادیخواه، یا مصدق آزادیپوش؟

طرح روی جلد از گلپریان، با الهام از عکس فوق

هر سال بمناسبت سالروز تولد دکتر محمد مصدق و یا در سالروز 28 مرداد از طرف طرفداران مصدق و مخالفین ایشان جلسات و مراسمهای برگزار میگردد و مقالاتی در نشریات فارسی و سایتهای اینترنتی از طرف فارسها انتشار مییابد.

در ماه می امسال 2007 در سایتهای اینترنتی مطلبی را زیر عنوان **{(به مناسبت یکصد و بیست و پنجمین سالروز تولد دکتر محمد مصدق - مصدق جاودانه؛ پیشوا) به قلم آقای پویا خوانساری}** مطالعه نمودم.

نویسنده، مقاله بیست صفحه‌ای خویش را به بخشهای زیر تقسیم نموده‌اند: مصدق و مردم- مصدق و استقلال- مصدق در جهان- مصدق و وطن- مصدق قانون- مصدق و مخالفان - مصدق انسان تمام. نویسنده چهار صفحه آخر را برای منابع و مأخذ تعیین نموده.

به قسمتی از مقاله و نظرات مرحوم مصدق بنگریم که چنین مییاشد:

**{ وجود نحیف دکتر مصدق از کوه البرز استوار تر و از نفت آبادان سوزان تر است }^[1]
این عبارت مجله تایم شاید بهترین تعبیری است که می‌شود درباره مصدق به کار برد.**

مصدق: بر فرض که ما با هواخواهان این رژیم موافقت کنیم و بگوییم دیکتاتور [رضاخان] به مملکت ما خدمت کرد. در مقابل آزادی که از ما سلب نمود چه برای ما کرد؟^{[5]ii}

جز شوق خدمت‌گزاری و عشق به عظمت و آزادی و اطاعت محض از خواسته‌های ملت چه چیز می‌تواند در این حالت نقاقت و ناخوشی مرا به ادامه این راه پر مسئولیت و پر مشقت ترغیب کند؟^{[40]iii}

بلکه دائماً اشاره می‌کند که آزادی و استقلال مملکت مهمتر از عواید نفت است، چه نیک می‌دانست "نفت شیشه عمر ماست"^{[69]iv}.

مصدق کیست؟

{دکتر محمد مصدق در سال 1258 هجری شمسی در تهران بدنیا آمد. قبل از جنگ جهانی اول در یکی از شهرهای سوئیس بنام "نوشاتل" دکترا را در علم حقوق گرفته است.

در تحصن دربار بود که جبهه ملی به رهبری مصدق تشکیل شد. مصدق روز 12 اردیبهشت 1330 بعنوان نخست وزیر کابینه خود را به مجلس معرفی کرد و برنامه اصلی دولت خود را بشرح زیر تقدیم مجلس نمود. ص 3، 6، 60، 89 کتاب مصدق و نهضت ملی ایران. اتحادیه انجمنهای اسلامی دانشجویان اروپا. خرداد 1357.

مطابق مقاله آقای پویا خوانساری، مصدق چنین میگویند: **بر فرض که ما با هواخواهان این رژیم موافقت کنیم و بگوییم دیکتاتور [رضاخان] به مملکت ما خدمت کرد. در مقابل آزادی که از ما سلب نمود چه برای ما کرد؟**

ایران در دوران پهلویها مطابق زندگینامهء دکتر مصدق زندانی پیش نبوده است. همه اینرا میدانیم که در ایران ملتهای بلوچ، ترکمن، ترک، فارس، عرب و کرد زندگی مینمایند. در دوران دیکتاتوری پهلویها تمام ملتهای فوق بجز ملت فارس حق نداشتند به زبانی مادری خویش درس بخوانند، دبستان و دبیرستان و دانشگاه به زبانی فارسی بود و ملتهای فوق را بطور اجبار به فراگیری زبان فارسی آموزش میدادند.

دوران نخست وزیری دکتر مصدق

مصدق در روز 12 اردیبهشت برنامه اصلی دولت خود را به مجلس تقدیم میکند. به چند طرح لایحه بنگریم:

{- **لایحه افزایش اعتبار بودجه وزارت فرهنگ برای اجرای قانون تعلیمات اجباری تعلیم و تربیت اطفال عشایر.**

- **لایحه منع قطع درخت و صدور چوب گردو و دریافت عوارض از چوب های صادراتی.**

- **لایحه در امور فرهنگی و حمایت فرهنگیان و تعلیمات اجباری - دانشگاه.**

- **لایحه اصلاح ترفیعات ارتش.**

- **لایحه تصفیه ارتش.**

ص 96 - 97 - 100 کتاب مصدق و نهضت ملی ایران. اتحادیه انجمنهای اسلامی دانشجویان اروپا.

قبل از آنکه به موقعیت سیاسی ایشان یعنی **رهبری جبهه ملی** و موقعیت دولتی ایشان یعنی **نخست وزیری** بنگریم، باید به موقعیت **شغلی** ایشان توجه نمایم. ایشان درس حقوق را فرا گرفته و در آن رشته موفق به اخذ **درجه دکترا** گردیده است. خوشبختانه خود را نیز مدافع آزادی و دمکراسی میدانند.

چگونه است که در برنامه نخست وزیری خویش به **قطع درختان** توجه مینمایند، ولی به **قطع زبان ملت‌های غیره فارس** در ایران و سلب حق آموزش و پرورش و درس خواند بزبان مادری آنها توجه مینمایند و بر آموزش اجباری تاکید مینمایند.

چگونه است که **اصلاح ترفیعات ارتش و تصفیه ارتش** توجه میکنند، ولی برای رفع ستم ملی بر ملت‌ها فوق اقدام مینمایند؟

راستی تفاوت و اختلاف **فکری** مرحوم مصدق " **آزادیخواه** " با مرحوم **پهلویها** که کاملاً **دیکتاتور** بودند و خود مصدق نیز آنها را دیکتاتور میپنداشت، کدام است؟

خلوت دل نیست جای صحبت اعداد   **دیو چو بیرون رود فرشته در آید**

حافظ

با پوزش از حافظ تیز بین و با توجه به برنامه اصلی دولت نخست وزیری مرحوم مصدق، باید گفت:

خلوت دل نیست جای صحبت اعداد   **دیو سیاه چو بیرون رود دیو سفید در آید!**

سه‌عی سه‌قزی 2007/05/21